

at den Lovgivning, vi har faaet gennemført paa det Punkt, gik noget videre, end jeg var helt glad ved, hvad der for øvrigt ogsaa gav sig Udtryk ved et Ændringsforslag, jeg i sin Tid var med til at stille, gaaende ud paa, at der skulde være et Mindsteareal af 11 ha til en Præstegaard, naar Menighedsraadet ønskede det. Jeg ser ikke, det er rigtigt, dersom man i et Sogn har en passende lille Præstegaard, som man mener kan drives med Fordel, og som maaske en Præst gerne vil have, at den saa, selv om der i Sognet er rigelig Jord til rimelig Pris, absolut ved Forpagtningsledighed eller Præsteskitte skal udstykkes. Derfor mener jeg, det er rigtigt, at Menighedsraadene bliver hørt.

Men paa den anden Side vil jeg sige, at med den Lovgivning, som vi nu en Gang er kommet ind paa og har gennemført saa vidt, som vi har i dette Øjeblik, er jeg ikke ganske sikker paa, at vi kan lade Paragraffen staa helt i den Form, hvori den er foreslaaet. Jeg tænker navnlig paa, at det er vitterligt, at der er enkelte Præstegaarde, der er, hvad vi i alt Fald ovre i Vestjylland kalder smaa Herregaarde. Der blev fortalt forleden, at der var en Præstegaard med 18 Tdr. Hartkorn, som stod for at skulle udstykkes, og jeg har hørt sige, at der i Sønderjylland skulde være Gaarde, som har over 200 Tdr. Land ganske fortrinlig Jord. Nu mener jeg ikke, at det er absolut utilstedeligt, at der er saadanne Præstegaarde; men hvis der samtidig indenfor vedkommende Sogn er virkelig Trang til Jord, saa er det efter min Mening ret vanskeligt at opretholde en saadan Præstegaard samlet paa Baggrund af den Lovgivning, vi nu en Gang har. Den højtærede Minister sagde, og det kan jeg tiltræde, at i al Almindelighed kan man regne med, at i saa Tilfælde vil der indenfor Sognet være Stemning for, at Præstegaarden ikke skal holdes samlet, og jeg vil egentlig ogsaa tro, at der ikke kunde være meget stor Fare for, at det ikke skulde være Tilfældet. Men jeg kunde dog tænke mig det, ikke mindst naar jeg sammenholder denne Paragraf med en anden, som bestemmer, at hvis et Sogn af sin Hjemmeindtægt har større Indtægt, end der skal gaa til Præstens Løn, skal det have Lov til at beholde 50 pCt. af det første Tusinde, 40 pCt. af det andet Tusinde o. s. v.,

10 pCt. mindre af hvert Tusinde, en Bestemmelse, som er kommet ind efter indtrængende Ønske fra sønderjydske Side. Den Bestemmelse kan efter min Mening ikke komme til at virke noget Sted, undtagen netop hvor der ved Siden af betydelige andre Indtægter, f. Eks. uafløst Tiende, haves en saadan Herregaard til Præstegaard. Men hvor man har det, kunde det Tilfælde komme til at foreligge, at Sognet kunde ræsonnere som saa: her har vi en ret betydelig Hjælp til vor Økonomi, den vil vi alligevel ikke give Afkald paa, selv om der er Mangel paa Jord i Sognet. Jeg ser nok det berettigede i, hvad der fra kirkelig Side siges, at der er en vis økonomisk Betryggelse i at have Jord som Grundlag for Indtægt, men paa Baggrund af den Lovgivning, vi har, vil jeg i alt Fald mene, at vi vist kommer til at lempe os noget med Hensyn til den Paragraf.

Naar jeg sagde, at Bestemmelsen om Tilbageholdelse af en vis Del af det Overskud, der blev af Hjemmeindtægterne, var kommet ind efter indtrængende Ønske nede fra Sønderjylland, skal dette ikke forstaaes saaledes, at de i Sønderjylland var bange for, at de skulde komme til at hjælpe det øvrige Land med Hensyn til Præsteembederne. Det er der saa vist slet ingen Fare for, thi, saa vidt det blev oplyst i det kirkelige Udvalg, vil Gennemsnitsindtægten af Embederne i Sønderjylland være mindre end heroppe. Men den Tanke, som laa bagved, var, at der er nogle meget store Embeder dernede, og med den Form for Raadighed over deres hele Præsteembedsadministration, som de har dernede, vilde der være Fare for, at saadanne Sogne vilde føle sig alt for meget forurettet, hvis de skulde give Afkald paa dette uden Hensyn til, om Embedet maaske blev sat ned i en lavere Klasse. Derfor gik det kirkelige Udvalg, til Trods for at det i og for sig kan siges at være et Brud paa den demokratiske Lovgivning, som vi nu har faaet gennemført heroppe om, at de rigere Sogne kommer de fattigere til Hjælp, ind paa den her foreslaaede Bestemmelse, som den højtærede Minister altsaa ogsaa har godkendt.

Andet, tredje og fjerde Afsnit skal jeg gaa let henover. Jeg skal kun nævne § 51, der omhandler Naadensaaret. Der fremkom i det kirkelige Udvalg fra Præsternes